

Формуляр за частична предварителна оценка на въздействието*

(Приложете към формуляра допълнителна информация/документи)

Институция: Министерство на образованието и науката	Нормативен акт: Закон за изменение и допълнение на Закона за предучилищното и училищното образование (Обн., ДВ, бр. 79 от 2015 г., изм. и доп., бр. 98 от 2016 г., изм., бр. 105 от 2016 г., бр. 58 от 2017 г., изм. и доп., бр. 99 от 2017 г., изм., бр. 24 от 2018 г., изм. и доп., бр. 92 от 2018 г., изм., бр. 108 от 2018 г., бр. 24 от 2019 г., доп., бр. 42 от 2019 г.)
За включване в законодателната/оперативната програма на Министерския съвет за периода: 01.01.2020 г. – 30.06.2020 г.	Дата: 12.02.2020 г.
Контакт за въпроси: Евгения Костадинова, Директор на дирекция „Съдържание на предучилищното и училищното образование“	Телефон: 02 9217 746
1. Дефиниране на проблема <i>1.1. Кратко опишете проблема и причините за неговото възникване. Посочете аргументите, които обосновават нормативната промяна.</i> Настоящата частична предварителна оценка на въздействието на проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за предучилищното и училищното образование (Законопроект) е извършена в подкрепа на усилията на Министерството на образованието и науката, насочени към: <ul style="list-style-type: none"> • Увеличаване на обхвата на децата в предучилищното образование, улесняване	

достъпа до образование и успешно включване в системата на предучилищното образование на всяко дете от 4-годишна възраст до постъпването му в първи клас, включително чрез премахване на социално-икономическите бариери и подпомагане за преодоляване на неравенствата;

- Усъвършенстване на условията за ефективно управление на имуществото на институциите от системата на предучилищното и училищното образование и за устойчивост и предвидимост на дейността на училищните настоятелства в полза на детската градина, училището или центъра за подкрепа за личностно развитие.

Предлаганите промени в Закона за предучилищното и училищното образование (ЗПУО) се обуславят от две групи причини:

I. Първата група причини се отнася до необходимостта от увеличаване на обхвата на децата в предучилищното образование и улесняване достъпа до образование.

В Програмата за управление на правителството на Република България за периода 2017-2021 г. е заложена мярка 341 „Повишаване обхвата на 5- и 6-годишните деца в задължително предучилищно образование в подготвителните групи. Регламентиране на задължително предучилищно образование от 4-годишна възраст“. В тази връзка увеличаването на обхвата в предучилищното образование и повишаването на неговото качество е приоритетна политика на Министерството на образованието и науката с оглед огромната значимост на предучилищното образование за благоденствието на личността и на обществото.

Ранните години от живота са решаващи за по-нататъшното развитие както на интелекта, така и на социалната и емоционалната интелигентност на личността. Децата се учат по-интензивно и ефективно през ранните години, отколкото по всяко друго време в живота си. В тази връзка в индивидуален план предучилищното образование е изключително важно за създаване на мотивация за учене и за полагане на основите за учене през целия живот. То осигурява развиване на познавателни и социално-емоционални умения, както и на умения за общуване в различна от семейната среда, което е основополагащо за по-добри образователни резултати на децата в училище, а в перспектива - и за успешна личностна и професионална реализация.

В контекста на обществен интерес ролята на предучилищното образование е свързана с подобряване качеството на работната сила, с разкъсване кръга на

неграмотността и на бедността и с повишаване благосъстоянието на българите.

Във връзка с осъществяване на горепосочената мярка от Програмата за управление на правителството на Република България за периода 2017-2021 г., Законопроектът е изготвен в изпълнение на разпоредбата на § 20, ал. 2 от Заключителни разпоредби на Закона за държавния бюджет на Република България за 2020 година, съгласно която „В срок до два месеца от обнародването на закона в „Държавен вестник“ Министерският съвет предприема необходимите действия, включително чрез упражняване на правото си на законодателна инициатива, за въвеждане на задължителното предучилищно образование на децата, навършили 4-годишна възраст, както и за подпомагане на заплащането от родителите на такси по чл. 298, ал. 2 от Закона за предучилищното и училищното образование“.

В резултат на системни проучвания на социално-икономическите характеристики на предучилищното образование и на тяхното отражение върху образователните резултати на децата в училищното образование, върху цялостното им личностно развитие и професионалната им реализация са направени изводи, по-значимите от които се отнасят до следното:

- Непосещаването на детска градина повишава риска от възникването у децата на затруднения в училище, които обикновено се проявяват още в началния етап на основното образование и могат да станат причина за отпадане от училище. Децата, които растат в среда на ниско образовани родители, а езикът, който говорят в семейството не е български, най-често отпадат поради отсъствия, проблеми с училището, семейни и други причини. В повечето случаи на входа на първи клас тези деца са натрупали значителни дефицити, които не могат да се компенсират от училищата, и в етапа на V – VI клас отпадат от системата на училищното образование. В тази връзка предучилищното образование е основополагащо средство за превенция на отпадането от училище.
- Налице е съществена връзка между продължителността, в която детето е било включено в предучилищното образование, от една страна, и образователните му резултати на по-късен етап в училищното образование, от друга. Колкото по-дълго време детето е посещавало предучилищно образование, толкова по-добри са неговите образователни резултати в училище. Изводите от международното

изследване PISA за държавите от ОИСП за 2015 година показват, че резултатите на децата, които са включени в образование в ранна детска възраст в продължение на най-малко две години, са средно по-добри от резултатите на останалите ученици на 15-годишна възраст – независимо от социално-икономическия статус на ученика¹. В международното изследване на уменията по четене PIRLS 2016 на учениците от 4. клас се посочва, че в България постиженията на деца, посещавали детска градина 3 или повече години, са със 75 точки по-високи от тези, които не са посещавали². Децата от уязвими общности, за които българският език не е майчин, участват в предучилищно образование по-малко време, отколкото техните връстници, които не са от такива общности и това на по-късен етап в трудоспособна възраст обуславя по-ниското ниво на познавателните и на социално-емоционалните им умения.

- Образователният статус и социално-икономическото положение на родителите са фактор за обхвата в образование и за образователните резултати на децата и на учениците в България. Децата от уязвими общности се сблъскват с пречки, свързани с предаването на ниските образователни резултати между поколенията: родителите с по-ниско образование имат по-ниски доходи, което засяга образованието на техните деца. В допълнение една от причините за по-лоша трудова реализация на представителите на уязвими общности е, че те може да възприемат икономическата възвръщаемост от образованието като по-ниска, което е допълнителна пречка за тях да инвестират в образование³.
- Провеждането на последователна държавна политика за увеличаването на разходите за предучилищно образование и за ранно детско развитие допринася за преодоляване на предизвикателствата от социално-икономическо естество в предучилищното образование. Налице е висока възвръщаемост на ранните инвестиции и интервенции в етапа на ранното детство и относително по-ниска възвръщаемост на компенсаторните мерки в по-късните етапи на живота. Децата в неравностойно положение имат по-голяма полза от участие в образование в ранна

¹ Starting Strong 2017 – Key OECD Indicators on Early Childhood Education and Care, Доклад на Организацията за икономическо сътрудничество и развитие

² Грамотността при четене в началния етап на образование. Национален доклад за България, ЦОПУО, 2019, достъпен на: http://copuo.bg/upload/docs/2019-02/PIRLS_Report_Final_Online.pdf

³ Проучване на Световната банка „Значение на уменията за трудовата реализация в България: отношението между познавателните и социално-емоционалните умения и реализацията на пазара на труда – януари 2016 г., достъпно на: http://osi.bg/downloads/File/2016/Skills0for0wor0abor0market0outcomes_BG.pdf

детска възраст, а дейностите за предучилищно образование и грижи в ранна детска възраст, насочени към тях, ще имат най-висока възвръщаемост.

- Публичните разходи за ранно детско развитие и образование са важна гаранция за справедливост. Без достатъчно публични разходи съществува риск, че достъпът до предучилищно образование ще бъде ограничен само за заможните семейства и че качеството на образователния процес и на грижите в ранна детска възраст за децата от семейства с различен социално-икономически статус ще се различава значително.
- В Закона за предучилищното и училищното образование в България е регламентирано, че предучилищното образование е задължително от учебната година, която е с начало в годината на навършване на 5-годишна възраст на детето (чл. 8., ал. 1 на ЗПУО). Създадени са условия за осигуряване на равен достъп до образование на всички деца и в тази връзка в последните три години приоритетно се провеждат политики за увеличаване на обхвата на децата в предучилищното образование и за повишаване на неговото качество. България има една от най-широкостъпните системи на предучилищно образование с над 138-годишна история. Българското предучилищно образование е уникално с това, че съчетава грижата в отглеждането на децата с обучение, възпитание и социализация, съобразени с възрастовите особености на децата и осъществявани чрез игра. Въпреки целенасочените усилия, участието на децата в предучилищното образование в България е недостатъчно, което възпрепятства ранната социализация и придобиването на познавателни и социално-емоционални умения⁴. От 2014 г. насам в България процентът на участие за деца в периода от 4-годишна възраст до постъпване в първи клас намалява. Данните за дела на обхванатите в предучилищното образование деца на възраст от 4 г. до постъпване в първи клас за 2018 г. показват равнище на записване от 82,4 %, (при средна стойност за ЕС от 95,4 %). Освен това са налице различия в стойностите на груповия нетен коефициент на записване в предучилищното образование деца от 3- до 6-годишна възраст между районите от ниво 2 (от 74.9% в Югоизточен район до 82,5% в Югозападен район)⁵, както и между областите. Във връзка с това, че децата, които не са обхванати в предучилищното образование като цяло формират основния дял

---

⁴ Източник: НСИ и Евростат

⁵ Източник: НСИ

на отпадащите и преждевременно напускащите училище следва да се отбележи, че стойността на дела на преждевременно напусналите училище през 2018 г. е 12,7%. Посочената стойност надвишава националната цел на България по стратегията „Европа 2020“ от 11 % и средната стойност за ЕС от 10,6 %.⁶

С оглед гореизложеното, по-широкото участие в предучилищно образование за децата в ранна възраст за България се отчита като предизвикателство, което трябва да бъде преодоляно. В тази връзка е налице необходимост да бъдат осъществени промени в Закона за предучилищното и училищното образование, както следва:

1. Да бъде регламентирано задължително предучилищно образование от 4-годишна възраст. Следва да се отбележи, че задължителното предучилищно образование не означава, че децата ще станат ученици на 4 години. Образователният процес в предучилищното образование, включително за 4-годишните деца, се основава на играта и на други дейности със занимателен характер. В детската градина детето общува с връстници и с възрастни в процес на педагогическо взаимодействие. Създават се условия децата да развиват комуникативни и социални умения чрез дискретната помощ на учителя, при отчитане на възрастовите особености на децата и на техните интереси. За всяка възрастова група в детската градина, включително за 4-годишните деца, учителите насочват своите усилия към постигането на определени очаквани резултати, които са съобразени с детското развитие. В тази връзка отбелязваме, че ключово за детето в предучилищната възраст е практическото овладяване на българския език като основно средство за общуване. Основен за игрите на 4-годишното дете се явява стремежът за съвместна дейност с другите (възрастни и връстници). В тази връзка е важно този сензитивен период да се използва за овладяване на българския език и за развитие на социалните и комуникативни умения на децата, което в голяма степен е определящо за успешната им интеграция в обществото. В условията на детската градина децата се запознават с изкуството и спорта, имат възможност да експериментират, да творят; работи се по посока на формиране на хигиенни навици, на нагласи за здравословен начин на живот и др.
2. Във връзка с регламентиране на задължително предучилищно образование от 4-годишна възраст и с цел да бъдат предложени решения при съблюдаване на най-добрия интерес на детето, да се предвидят следните възможности:
  - Задължителното предучилищно образование освен от детските градини, да се

---

⁶ Данните са на Евростат

осъществява и от училищата, които могат да осигурят условия за това, при условията и по реда на държавния образователен стандарт за предучилищното образование и на държавния образователен стандарт за физическата среда и информационното и библиотечното осигуряване на детските градини, училищата и центровете за подкрепа за личностно развитие, а за децата на 4-годишна възраст - само когато в населеното място няма детска градина.

- Двегодишен срок за въвеждане на задължителното предучилищно образование от 4-годишна възраст (до началото на учебната 2022/2023 г.) с цел общините да осигурят места в детските градини и необходимите условия за осъществяване на задължителното предучилищно образование на децата на 4-годишна възраст в съответствие с изискванията на ЗПУО и подзаконовите актове по прилагането му.

Чрез въвеждането на задължително предучилищно образование от 4-годишна възраст ще се подобрят условията за ранна социализация на децата и за формирането на познавателни и социално-емоционални умения, които са необходими на децата както в училище, така и през целия им живот.

3. Да се регламентира подпомагане от държавата заплащането на такси за ползване на детски градини, дължими от родителите, които без помощта на друго не могат да задоволяват основни жизнени потребности на децата си, като се предвиди условията и редът за подпомагане на заплащането и за разпределение на средствата от държавния бюджет в тази връзка да се определят с акт на Министерски съвет. Необходимостта е с оглед преодоляване на социално-икономическите пречки, които оказват негативно влияние относно включването на децата в предучилищното образование.

В стратегическа перспектива децата, които в момента са в предучилищна и училищна възраст, ще бъдат на пазара на труда за период от 40-50 години. В тази връзка запазването на тенденциите, свързани с положителното икономическо развитие на България и с повишаването на благосъстоянието на българските граждани в голяма степен зависи от това, дали в България ще има достатъчно и добре подготвени специалисти и дали понастоящем успешно се включват в образователната система всички деца, включително тези от уязвимите групи.

Чрез въвеждането на задължително предучилищно образование от 4-годишна възраст България ще синхронизира практиката си с повечето от държавите от Организацията за

икономическо сътрудничество и развитие (ОИСР) и в Европа.

В държавите от ОИСР, за които има данни, повече от 90% от 4-годишните деца са записани в предучилищно или училищно образование, а 70% от 3-годишните деца са записани в предучилищно образование.

Във Франция, Белгия, Испания, Израел и Норвегия включването в предучилищно образование на 3-годишна възраст е широко разпространено (най-малко 95% от тригодишните са записани в предучилищни програми в тези страни). Във Франция предучилищното образование е задължително от 3-годишна възраст и приблизително всички деца от 3 до 6 години (97%-100% - в зависимост от департамента) посещават детска градина.

В Италия, Словения и Германия участието в предучилищно образование е почти повсеместно при децата от четири до шестгодишна възраст.

В Нидерландия децата тръгват на училище от деня, в който навършват 4 години. Децата на възраст 4-6 години се обучават в общи паралелки. Обучението е изцяло под формата на игра и др.

II. Втората група причини е свързана с необходимостта да бъдат усъвършенствани условията за ефективно управление на имуществото на институциите от системата на предучилищното и училищното образование и за устойчивост и предвидимост на дейността на училищните настоятелства в полза на детската градина, училището или центъра за подкрепа за личностно развитие.

Приемането на ЗПУО създаде предпоставки за децентрализация и самоуправление в образованието. При изграждането на модела на административна децентрализация и на автономия на училищните политики се акцентира върху възможността за включване на всички групи участници в образователния процес в предучилищното и училищното образование: органи на управление в образованието, директори, учители, служители, родители, представители на местни общности и неправителствени организации, както и на училищните настоятелства. Важен момент е и въвеждането на финансовата децентрализация с цел подобряване на управлението на публичните финанси, включително имуществото. Провеждането на политики за децентрализация в двете ѝ форми (административна и финансова) дава възможност за вземане на самостоятелни решения, за пряк контрол върху образователния процес и върху разходването на публичните средства. С оглед изложеното при прилагането по посочените

политики се наблюдават следните негативни практики:

1. Във връзка с управление на имуществото е налице липса на ясно разписан регламент относно това, чия собственост стават придобитите безвъзмездно от държавните и общинските училища, детски градини и центрове за подкрепа за личностно развитие недвижими имоти и движими вещи, както имотите и вещите, собствеността върху които им е възстановена, след закриване на държавна и общинска детска градина или училище, на център за подкрепа за личностно развитие. В резултат на това се създават условия за риск от некоректни практики по отношение на посочените имоти и вещи. В тази връзка е идентифицирана необходимост в ЗПУО да бъде включена изрична разпоредба, съгласно която те преминават в собственост на училището, детската градина или центърът за подкрепа на личностно развитие, определени за приемник на имуществото.
2. Основното изискване на ЗПУО е настоятелствата да осъществяват общественополезна дейност и да подпомагат дейността на образователната институция. В практиката обаче съществуват множество случаи, при които те не изпълняват тази своя цел. Това често се изразява в използване в тяхна полза на приходите от имотите, които управляват, включително от земеделски земи, дарявани в миналото на училището от родолюбиви хора. В резултат на това настоятелствата трупат печалби, въпреки че са създадени в обществена полза, поради което се налага необходимостта от създаване на разпоредба, от която изрично и недвусмислено да става ясно, че основната тяхна цел е подпомагане, подкрепа и съдействие на детската градина, училището или центъра за подкрепа за личностно развитие и съдействие за развитието им. В тази връзка е идентифицирана необходимост в Закона за предучилищното и училищното образование да се извършат промени, като се въведат изрични регламенти относно следното:
  - Основна цел на настоятелствата е подпомагане, подкрепа и съдействие на детската градина, училището или центъра за подкрепа за личностно развитие и съдействие за тяхното развитие; настоятелствата могат да разходват приходите от имуществото си, включително приходите от земеделски земи, само за дейности, насочени към постигане на основната си цел.
  - Въвеждане на ефективен контрол върху дейността на училищните настоятелства чрез министъра на образованието и науката и упълномощени от него длъжностни лица, както и регионалните управления на образованието, включително правото

им да извършват проверки върху дейността на настоятелствата

- Имуществото на настоятелството, останало след удовлетворението на кредиторите при ликвидация, да се предоставя на образователната институция, към която е създадено, а при преобразуване и закриване на детската градина, училището или центъра за подкрепа за личностно развитие да се предоставя на образователната институция – правоприменик.

Чрез въвеждане на посочените разпоредби ще се създадат още по-благоприятни условия за управлението на имуществото на институциите от системата на предучилищното и училищното образование, както и за дейността на училищните настоятелства при спазване на принципите за автономия за провеждане на образователни политики, самоуправление и децентрализация, прозрачност на управлението и предвидимост на развитието на предучилищното и училищното образование.

1.2. Опишете какви са проблемите в прилагането на съществуващото законодателство или възникналите обстоятелства, които налагат приемането на ново законодателство. Посочете възможно ли е проблемът да се реши в рамките на съществуващото законодателство чрез промяна в организацията на работа и/или чрез въвеждане на нови технологични възможности (например съвместни инспекции между няколко органа и др.).

I. По отношение увеличаване на обхвата на децата в предучилищното образование и улесняване достъпа до предучилищно образование:

1. Приемането на Законопроекта се налага поради необходимостта да се осигурят условия за постигане на по-високо ниво на участието на децата в предучилищното образование. Предоставянето на висококачествено образование и грижи в ранна детска възраст е от полза за всички деца и особено за децата от уязвимите групи. По-ранното обхващане на децата в предучилищна възраст е ключово за тяхното развитие, като повечето време прекарано в детската градина допринася за по-успешното справяне впоследствие в училище. В ЗПУО липсва регламент за задължително предучилищно образование от 4-годишна възраст при съблюдаване на най-добрия интерес на детето; за условията за неговото провеждане и за двегодишен срок с цел даване възможност на общините да осигурят необходимите условия за провеждането му. Това възпрепятства ефективното провеждане на държавната политика за увеличаването на обхвата в предучилищното образование и

повишаването на неговото качество.

2. Приемането на Законопроекта е и във връзка с необходимостта да се осигурят условия за успешно включване в системата на предучилищното образование на всяко дете от 4-годишна възраст до постъпването му в училище, включително чрез премахване на социално-икономическите бариери и подпомагане за преодоляване на неравенствата. Неравнотойното социално-икономическо положение все още е ключов фактор за ниското равнище на умения и ниските образователни резултати в контекста на значителни несъответствия между търсените и предлаганите умения, както и техният недостиг. Децата в неравнотойно положение трябва да се възползват максимално от възможностите за участие в образование в ранна детска възраст. В ЗПУО липсват регламенти за подпомагане от държавата заплащането на такси за ползване на детски градини, дължими от родителите, които без помощта на друго не могат да задоволяват основни жизнени потребности на децата си. Това е пречка за ефективното осъществяване на държавната политика, насочена към улесняване на достъпа до образование чрез премахване на социално-икономическите бариери.

II. По отношение на имуществото на институциите от системата на предучилищното и училищното образование и дейността на училищните настоятелства:

1. Приемането на Законопроекта е обусловено от необходимостта да бъдат създадени още по-благоприятни нормативни условия за управлението на имуществото на институциите от системата на предучилищното и училищното образование. Към настоящият момент проблем в тази връзка създава липсата на изрична разпоредба в ЗПУО, че придобитите безвъзмездно от държавните и общинските училища, детски градини и центрове за подкрепа за личностно развитие недвижими имоти и движими вещи, както имотите и вещите, собствеността върху които им е възстановена, след закриване на държавна и общинска детска градина или училище, на център за подкрепа за личностно развитие преминават в собственост на училището, детската градина или центърът за подкрепа на личностно развитие, определени за приемник на имуществото. Проблемът може да бъде разрешен, като ЗПУО се промени чрез добавяне на посочената разпоредба и така се допринесе за по-прецизно и коректно управление на имуществото на институциите от системата на предучилищното и училищното образование, премахвайки условията за некоректни практики в това отношение.
2. Приемането на Законопроекта е свързано и с необходимостта от усъвършенстване на

условията за функционирането на училищните настоятелства. Към момента наличните разпоредби в ЗПУО относно настоятелствата не съдействат в пълна степен за това. За преодоляване на нелоялни практики, произтичащи от това е необходимо ЗПУО да се промени, като се въведат изрични разпоредби относно основната цел на дейността на настоятелствата, насочена към подпомагане, подкрепа и съдействие на образователните институции и съдействие за тяхното развитие и относно тона, че настоятелствата могат да разходват приходите от имуществото си, включително приходите от земеделски земи, само за дейности, насочени към постигане на основната си цел, както и регламентирането на ефективен контрол върху дейността на настоятелствата и правата на органите, които го осъществяват.

Видно от гореизложеното, посочените проблеми са неразрешими в рамките на съществуващото законодателство и с оглед тяхното преодоляване е необходимо приемане на Законопроекта.

Посочете дали са извършени последващи оценки на нормативния акт или анализи за изпълнението на политиката и какви са резултатите от тях?

До този момент не са извършени последващи оценки на Законопроекта.

2. Цели

Посочете целите, които си поставя нормативната промяна, по конкретен и измерим начин и график, ако е приложимо, за тяхното постигане. Съответстват ли целите на действащата стратегическа рамка?

I. По отношение увеличаване на обхвата на децата в предучилищното образование и улесняване достъпа до предучилищно образование:

Основната цел на Законопроекта е успешно включване в системата на предучилищното образование на всяко дете от 4-годишна възраст до постъпването му в първи клас, като се осигурят условия за качествени грижи, за ранна социализация и за придобиване на познавателни и социално-емоционални умения.

Посредством приемането и действието на Законопроекта ще се постигнат специфични цели, свързани с:

- Увеличаване на обхвата в предучилищното образование и улесняване достъпа до образование чрез премахване на социално-икономическите бариери, включително чрез възстановяване на дължими от родителите такси за посещение на детска

градина в бюджетите на общините за сметка на средства от държавния бюджет;

- Предотвратяване натрупването на дефицити и подпомагане за повишаване грамотността и придобиването на умения и нагласи за учене през целия живот;
- Насърчаване приобщаването и предотвратяване на социалното изключване, а впоследствие и отпадането от училище на деца от уязвимите групи, като им се осигури подкрепа за преодоляване на обучителните затруднения.

Целите на Законопроекта са в синхрон с приоритетите, заложи в действащата национална стратегическа рамка на предучилищното и училищното образование до 2020 г., с Програмата за управление на правителството на Република България за периода 2017-2021 година, както и с визията и целите от приоритет „Образование и умения“ на Националната програма за развитие БЪЛГАРИЯ 2030, одобрени с Решение № 33 на Министерския съвет от 20.01.2020 г.

Целите на Законопроекта са в съответствие и с европейските образователни приоритети. Значимостта и решаващата роля на образованието и грижите в ранна детска възраст за цялостното развитие и благополучието на всяко дете се отчита както в Препоръка на Съвета на ЕС за висококачествени системи за образование и грижи в ранна детска възраст (2019/С 189/02), в препоръката на Съвета относно ключовите умения за учене през целия живот (2018/0008 (NLE)), така и в Заключенията на Съвета относно училищното развитие и върховите постижения в областта на преподаването (2017/С 421/03) и др.

Предвижданите промени в ЗПУО във връзка с въвеждането на задължително предучилищно образование от 4-годишна възраст са в унисон и с една от целите за устойчиво развитие (4.2) на Организацията на обединените нации, според която до 2030 г. всички момичета и момчета трябва да имат достъп до качествени възможности за развитие и грижи в ранна детска възраст и предучилищно образование.

II. По отношение на имуществото на институциите от системата на предучилищното и училищното образование и дейността на училищните настоятелства целите на Законопроекта се отнасят до:

- Въвеждане на ефективен контрол върху дейността на училищните настоятелства чрез министъра на образованието и науката и упълномощени от него длъжностни

лица, както и регионалните управления на образованието;

- Въвеждане на изискване имуществото на настоятелството, останало след удовлетворението на кредиторите при ликвидация, да се предоставя на образователната институция към която е създадено, а при преобразуване и закриване на детската градина, училището или центъра за подкрепа за личностно развитие да се предоставя на образователната институция – правопреемник.

С оглед гореизложеното целите на Законопроекта са в синхрон и с целите на модела на финансиране в предучилищно и училищното образование, свързани с ефективното управление на ресурсите, създаване на работещи механизми за управление на качеството и осигуряване на равен достъп до образование. Механизмът на финансиране е един от основните компоненти на образователната система, а концептуалното изискване на Закона за предучилищното и училищното образование за управление на образователната система е прилагането на системен и интегриран подход, осигуряващ взаимната свързаност и съгласуваност на основните ѝ компоненти. В тази връзка с приемането на Законопроекта се подобряват условията за цялостно функциониране на системата на предучилищното и училищното образование.

3. Идентифициране на заинтересованите страни

Посочете всички потенциални засегнати и заинтересовани страни, върху които предложението ще окаже пряко или косвено въздействие (бизнес в дадена област/всички предприемачи, неправителствени организации, граждани/техни представители, държавни органи, др.).

I. Във връзка с увеличаване на обхвата на децата в предучилищното образование и улесняване достъпа до предучилищно образование Законопроектът ще окаже въздействие върху следните заинтересовани страни:

Пряка заинтересована страна са децата от 4-годишна възраст до постъпването им в първи клас, както и техните семейства.

По данни на НСИ броят на децата, които към 31.12.2018 г. са навършили 2 и 1 години е, както следва:

- на навършени 2 години – 65440 (към 31.12. 2020 г. се очаква това да е приблизителният брой на децата на навършени 4 г.);
- на навършена 1 година – 64353 деца (към 31.12.2021 г. се очаква това да е

приблизителният брой на децата на навършени 4 г.).

Законопроектът ще окаже въздействие върху детските градини като институции, в които се осъществява предучилищно образование. По данни на НСИ през учебната 2018/2019 година в страната функционират 1733 общински и държавни самостоятелни детски градини с директор, в тях са записани 218 800 деца. В тази връзка ще бъде оказано въздействие върху педагогическите специалисти в детските градини. По данни на НСИ към 01.12.2018 г. броят на педагогическите специалисти, заети в детските градини, е 19 800. Детските учители са 18 500 или 93.7% от педагогическия персонал в предучилищното образование.

Приемането и прилагането на Законопроекта е свързано с поемане на преки ангажименти от страна на държавните и местните органи и структури, които ще бъдат пряко ангажирани в процеса на изпълнението на мярката. В тази връзка пряко ангажирани са всички общини в Република България, както и Министерството на образованието и науката, регионалните управления по образованието и др.

II. Във връзка с имуществото на институциите от системата на предучилищното и училищното образование и дейността на училищните настоятелства
Законопроектът ще окаже въздействие върху всички институции от системата на предучилищното и училищното образование, включително върху тези, в които има училищни настоятелства. По данни на Центъра за информационно осигуряване на образованието към 01.12.2019 година броят на посочените институции, в които са създадени настоятелства е общо 2801.

В прилагането на предвидените промени в тази връзка ще бъдат ангажирани Министерството на образованието и науката и регионалните управления на образованието.

4. Варианти на действие

Идентифицирайте основните регулаторни и нерегулаторни възможни варианти на действие от страна на държавата, включително варианта "без действие"

Налице са следните варианти на регулативна намеса:

I. Във връзка с увеличаване на обхвата на децата в предучилищното образование и улесняване достъпа до предучилищно образование:

1. Вариант 0. Нулевият вариант означава да не се предприемат никакви действия. Ако се приложи Вариантът „Без действие“ няма да се изпълни разпоредбата на § 20, ал. 2 от

Заклучителни разпоредби на Закона за държавния бюджет на Република България за 2020 година, а също така няма да се осъществи мярка 341, предвидена в Програмата за управление на правителството на Република България за периода от 2017 до 2021 година. В тази връзка ще продължат да са налице нормативни пречки за повишаването на дела на децата, обхванати в предучилищно образование, включително и на 4-годишните деца и за улесняване на достъпа до образование. Това от своя страна ще продължи да възпрепятства подобряването на условията за ранна социализация на децата от 4-годишна възраст до постъпването им в първи клас и за формирането у тях на познавателни и социално-емоционални умения, които са им необходими както в училище, така и през целия им живот.

2. Вариант 1 – предприемане на регулаторна намеса чрез промени в ЗПУО

Приемането и действието на Законопроекта ще допринесат за създаването на благоприятни условия за обхващането и включването на децата и учениците в системата на предучилищното образование. С оглед на това основните моменти в Законопроекта са свързани със следното:

2.1. Предвижда се предучилищното образование да е задължително от учебната година, която е с начало в годината на навършване на 4-годишна възраст на детето – по-конкретно, в чл. 8, ал. 1 думите „5-годишна възраст“ се заменят с „4-годишна възраст.

В тази връзка:

- Предложените промени са съобразени и с развитието на детето в тази възраст. В периода на четвъртата година от живота му се подобряват функциите на преднамерената, непреднамерената и работната памет. Съобразно тях четиригодишното дете се превръща в изразител на собствено съзнание, воля и целенасоченост, тъй като може да запамети случилото се през деня и да планира последващите си действия. Появилата се способност за автономия (самостоятелност, независимост) го стимулира за търсене и откриване на логически връзки и отношения в социалното пространство. Тези негови инициативи са свързани с усилена речева активност и непрестанното задаване на въпроси. Множество от въпросите на четиригодишното дете подчертават интересът му към изясняване причините и правилата на поведението на възрастните и отношенията между тях.

При четиригодишното дете се наблюдава силна мотивация за участие в ситуации, които актуализират съдържателно емоциите от последните няколко часа и които,

повторени неколkokратно през деня насърчават прилагане на знанието в сходни ситуации, което означава проактивна промяна на мисленето и поведението. Затова през четвъртата година от живота е подходящо децата да се включват в ситуации, които им доставят силни преживявания и които повтарят съдържателно информацията за изучаваните обекти.

Въвеждането на задължителното предучилищно образование за 4-годишните деца ще бъде от изключителна полза и с оглед възможностите за предоставяне (при необходимост) на подкрепа за личностно развитие за всяко дете, включително за децата, за които българският език не е майчин, децата от социално слаби семейства, децата със специални образователни потребности и с хронични заболявания, както и на децата с изявени дарби.

Посещаването на детска градина е ключово не само за езиковото, когнитивното, емоционалното, социалното развитие на детето, но и защото наред с обучението, възпитанието и социализацията се осигурява и ежедневно отглеждане и качествени грижи, топла и здравословна храна и контролирани хигиенни условия. В същото време това дава възможност на родителите да са активни на пазара на труда.

2.2. Във връзка с изчерпателното регламентиране на условията, при които се осъществява задължителното предучилищното образование се предлага се изменение в чл. 56, както следва: Чл. 56. (1) Предучилищното образование се осъществява от детските градини. 2) Задължителното предучилищно образование, освен от детските градини, може да се осъществява и от училищата, които могат да осигурят условия за това, при условията и по реда на държавния образователен стандарт за предучилищното образование и на държавния образователен стандарт за физическата среда и информационното и библиотечното осигуряване на детските градини, училищата и центрове за подкрепа за личностно развитие, а за децата на 4-годишна възраст - само когато в населеното място няма детска градина.

2.3. С цел премахване на социално-икономическите пречки за достъп до предучилищно образование и за успешно социално включване на децата от 4-годишна възраст до постъпването им в първи клас, в чл. 283 се правят изменения и допълнения, включително се създават ал. 9 и 10, в които се предвиждат следните регламенти: „(9) Държавата подпомага заплащането на такси за ползване на детски градини, дължими от родителите, които без помощта на друго не могат да задоволяват основни жизнени потребности на децата си. Средствата от държавния бюджет за подпомагане на заплащането на дължими от родителите такси за ползване на детски градини се предоставят на общините – за общинските детски градини, или на съответния

първостепенен разпоредител с бюджет – за държавните детски градини. С размера на предоставените от държавния бюджет средства се компенсират приходите от дължимите от родителите такси за ползване на детски градини в общинския, съответно в бюджета на първостепенния разпоредител с бюджет. (10) Условието и редът за подпомагане на заплащането и за разпределение на средствата по ал. 9 се определят с акт на Министерски съвет.“

Във връзка с гореизложеното отбелязваме, че по правило, като елемент на социална политика за защита на обществения интерес, определените от общините такси за посещение на детска градина са по-ниски от размера на извършваните разходи по предоставянето на услугата. Таксите в детските градини и към момента се отнасят единствено за храната на децата, като размерът на таксите е по-нисък от размера на разходите за храната (в целодневните групи в детските градини на децата се осигурява здравословно хранене четири пъти на ден). Освен това част от разходите за храна на децата в задължителна предучилищна възраст се поемат от държавния бюджет чрез норматив за подпомагане на храненето. Различните общини са определили различни размери на таксите за посещение на детски градини, различни начини на изчисляване на размера на дължимата сума, както и различни преференциални условия за определени категории лица по отношение на заплащането им. Доколкото може да се говори за финансова тежест на заплащаните такси, то тя съществува по отношение на лица с ниски доходи и безработни, чиито деца в детската градина ще имат здравословна храна, по-добри здравни грижи и ще получат личностна подкрепа.

През 2020 г. съгласно Закона за държавния бюджет на Република България за 2020 година правителството ще предприеме действия за подпомагане на изплащането на таксите за посещение на детски градини именно за тези групи лица (съгласно чл. 101 от ЗДБРБ за 2020 г. Министерският съвет по реда на чл. 109, ал. 3 от Закона за публичните финанси осигурява средства в размер до 10 млн. лв. за 2020 г. за финансиране на разширяването на достъпа и обхващането в задължителното предучилищно образование на децата, навършили 4-годишна възраст, както и за подпомагане на заплащането от родителите на такси по чл. 298, ал. 2 от Закона за предучилищното и училищното образование). Според предварителните разчети около 6 млн. лв. от тези средства ще могат да се използват за подпомагане на родителите чрез пълно или частично освобождаване от задължението им за заплащането на такси за посещение на детски градини за периода от

началото на учебната 2020/2021 година до края на календарната 2020 година. С тези средства ще бъдат компенсирани бюджетите на общините за непостъпилите приходи от такси за посещение на детски градини.

В тази връзка България ще затвърди позицията си на държава, която има една от най-широкодостъпните системи на предучилищно образование.

2.4.Предвижда се разпоредба, съгласно която в срок до началото на учебната 2022/2023 г. общините създават необходимите условия за осъществяване на задължителното предучилищно образование в съответствие с изискванията на този закон и подзаконовите актове по прилагането му. В тази връзка съгласно Закона за държавния бюджет на Република България за 2020 година Министерският съвет приема програма за изграждане, пристрояване, надстрояване и реконструкция на детски ясли, детски градини и училища за периода 2020 – 2022 г., с индикативен бюджет за 2020 г. до 70 млн. лв.

В по-дългосрочна стратегическа перспектива е от огромна значимост изграждането на детски градини да продължи устойчиво, което да доведе до намаляване на средния брой на децата в групите в детските градини. През учебната 2018/2019 година, по данни на НСИ средният брой деца в една детска градина за страната е 119, като за градовете е значително по-голям - 154, а за селата - 62. Една група се формира средно от 24 деца, съответно 25 в градовете и 20 в селата.

Инвестициите в образователни инфраструктура в предучилищното образование се предвижда да бъдат подкрепени и от инвестиции за подобряване на образователната среда в детските градини (включително относно организацията на работата, подобряването на материалната база и др.). Действащата нормативна уредба създава условия за провеждане на национални и общински политики, както и на политики на институциите от системата на предучилищното образование, насочени към подобряване на образователната среда. Те имат за цел усъвършенстване на условията в детската градина, в които се обучават, възпитават и социализират децата, включително осигуряване на здравословна и безопасна среда за игри, спорт и на достъп до съвременни технологии. В допълнение следва да се отбележи, че в системата на предучилищното образование за учебната 2019/2020 г. са включени 49 232 деца на 4 години. След въвеждането на задължително предучилищно образование от 4-годишна възраст от началото на 2020/2021 г. институциите, осъществяващи

предучилищно образование следва да получават средства по стандарт за деца в задължителна предучилищна възраст, които са по-високи от стандарта за деца от 2 до 4 години. Допълнително финансиране следва да получат и по норматив за подпомагане на храненето за деца от подготвителните групи.

- 3. Вариант 2 - предприемане на нерегулаторни мерки.** Не са налице алтернативни възможности на регулаторната намеса, чрез които да се постигне увеличаване на обхвата на децата в предучилищното образование и улесняване достъпа до предучилищно образование за децата, навършили 4-годишна възраст. Възможна разновидност в тази връзка е подходът на саморегулиране от страна на общините, но той не е приложим, тъй като общините имат свободата да прилагат образователни политики, които са в синхрон с държавната политика и в нейна подкрепа.

Поради това вариант 2 в конкретния случай не е възможен за прилагане и е необходимо да се отхвърли.

Във връзка с изложеното Вариант 1 – предприемане на регулаторна намеса, следва да се приеме като необходим и възможен.

- 4. Във връзка с имуществото на институциите от системата на предучилищното и училищното образование и дейността на училищните настоятелства:**

1. **Вариант 0 – неприемане на регулаторна намеса.** В случай, че се предприеме регулаторна намеса чрез промени в ЗПУО, предвидени в тази връзка, ще продължат да са налице рискове от прилагане на некоректни практики по отношение на имотите и движимите вещи на институциите от системата на предучилищното и училищното образование, както и по отношение дейността на училищни настоятелства. Това ще се отрази негативно на развитието на детската градина, училището или центъра за подкрепа за личностно развитие.

2. **Вариант 2 – предприемане на регулаторна намеса чрез промени в ЗПУО**

2.1. В чл. 304 се предвижда разпоредба, съгласно която при закриване на държавно или общинско училище, детска градина или център за подкрепа на личностно развитие придобитите безвъзмездно от държавните и общинските училища, детски градини и центрове за подкрепа за личностно развитие недвижими имоти и движими вещи, както имотите и вещите, собствеността върху които им е възстановена преминават в собственост на училището, детската градина или центърът за подкрепа на личностно развитие, определени за приемник на

имуществото по чл. 322, ал.1, т. 4. С този изричен регламент се създава яснота относно собствеността на посочените имоти и вещи и се намаляват до минимум рисковете от прилагане на некоректни действия в това отношение.

2.2. В чл. 309 се създава се нова ал. 1: „(1) Основна цел на настоятелствата е подпомагане, подкрепа и съдействие на детската градина, училището или центъра за подкрепа за личностно развитие и съдействие за тяхното развитие.“, а досегашният текст става ал. 2. В тази връзка се постига изрично и недвусмислено регламентиране на целта на настоятелствата.

2.3. Чрез създаването на нов чл. 309а, който гласи: „Настоятелствата могат да разходват приходите от имуществото си, включително приходите от земеделски земи, само за дейности, насочени към постигане на основната си цел по чл. 309, ал. 1 и в полза на детската градина, училището или центъра за подкрепа за личностно развитие“ се предвижда да се внесе яснота относно целите на използването на приходите на училищните настоятелства. Така се създават условия да се прекратят практиките, в които настоятелствата използват в тяхна полза приходите от имотите, които управляват, включително от земеделски земи.

2.4. С цел въвеждане на ефективен контрол върху дейността на училищните настоятелства се предлага да се създаде нов чл. 309б, в който се съдържа разпоредба, че министърът на образованието и науката и упълномощени от него длъжностни лица, както и регионалните управления на образованието осъществяват контрол върху настоятелствата за спазване на разпоредбите на този закон. В тази връзка се предлага да се регламентират и правата им при извършване на проверки върху дейността на настоятелствата.

2.5. Предвижда се създаване на нов л. 309в, чрез който се въвежда изискването имуществото на настоятелството, останало след удовлетворението на кредиторите при ликвидация, да се предоставя на образователната институция, към която е създадено, а при преобразуване и закриване на детската градина, училището или центъра за подкрепа за личностно развитие да се предоставя на образователната институция – правопреемник. По този начин се възпрепятства осъществяването на действия от страна на настоятелствата, които не допринасят за развитието на институциите от системата на предучилищното и училищното образование.

3. **Вариант 2** - предприемане на нерегулаторни мерки. Не са налице алтернативни възможности на регулаторната намеса, чрез които да се постигне усъвършенстване на условията за ефективно управление на имуществото на институциите от системата на предучилищното и училищното образование. Не са идентифицирани и алтернативни възможности на регулаторната намеса, чрез които да се създадат условия за устойчивост и предвидимост на дейността на училищните настоятелства в полза на детската градина, училището или центъра за подкрепа за личностно развитие.

Поради гореизложеното вариант 2 – прилагане на нерегулативни възможности, в конкретния случай не е възможен за прилагане и е необходимо да се отхвърли.

Във връзка с изложеното Вариант 1 – предприемане на регулаторна намеса, следва да се приеме като необходим и възможен.

5. Негативни въздействия

Опишете качествено (при възможност - и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални, екологични и други негативни въздействия за всеки един от вариантите, в т.ч. разходи (негативни въздействия) за идентифицираните заинтересовани страни в резултат на предприемане на действията. Пояснете кои разходи (негативни въздействия) се очаква да бъдат второстепенни и кои да са значителни.

Идентифицирани са следните потенциални негативни въздействия на Законопроекта върху заинтересованите страни спрямо различните варианти на действие:

I. Във връзка с увеличаване на обхвата на децата в предучилищното образование и улесняване достъпа до предучилищно образование

При Вариант 0 - не се предприемат никакви действия. Прилагането на нулев сценарий, при който няма да се приеме Законопроекта ще доведе до негативни последици за децата на 4-годишна възраст, чийто достъп до качествено образование ще бъде затруднен. Най-значителните негативни въздействия ще бъдат свързани с липсата на достатъчно благоприятни условия за тяхното отглеждане чрез качествена грижа (безопасна среда, контролирани хигиенни условия, здравословно хранене), за ранната им социализация, за създаване на познавателни и социално-емоционални умения, включително овладяване на

българския език и общуване в среда, различна от семейната. Семействата от уязвими групи ще бъдат възпрепятствани да осигурят посещението на детето си в детска градина поради социално-икономически причини. Родителите, които имат желание да се реализират на пазара на труда и да повишават благосъстоянието на семействата си, ще бъдат възпрепятствани в тази връзка поради липса на места.

Ще са налице и затруднения пред институциите в предучилищното и училищното образование, пред общините, регионалните управления и пред Министерството на образованието и науката при прилагане на политиките в областта на обхващането и успешното включване на децата в предучилищното образование.

Прилагането на нулев сценарий ще окаже негативно въздействие по отношение на постигане на стратегическите цели за предучилищното и училищното образование, свързани с повишаване обхвата на децата и учениците и с намаляване дела на отпадналите от училище и на преждевременно напусналите училище. То ще се отрази в отрицателен аспект и в дългосрочна перспектива, тъй като ще бъде затруднена личностната и професионалната реализация на децата и учениците в България като цяло. Това ще създава неблагоприятен контекст относно прекъсването кръга на бедността и на неграмотността и относно повишаването благосъстоянието на българите.

При Вариант 1 – предприемане на регулаторна намеса. При проучванията и анализите в процеса на изготвяне на настоящата частична предварителна оценка на въздействието не са идентифицирани очаквани негативни ефекти в икономически, социален и екологичен план при предприемане на регулаторна намеса (приемане на Законопроекта).

При вариант 2 - предприемане на нерегулаторни мерки. Прилагането на нерегулаторни механизми обуславя риск от объркване относно правната уредба за задължителното предучилищно образование и от нелоялни практики, което ще има отрицателни последици в социален и икономически аспект.

II. Във връзка с имуществото на институциите от системата на предучилищното и училищното образование и дейността на училищните настоятелства:

При Вариант 0 – неприемане на регулаторна намеса се очакват негативни отражения относно заинтересованите страни, както следва:

- Институциите от системата на предучилищното и училищното образование ще функционират в условията на непрецизирана правна уредба за финансирането им, в

конкретика относно управление на имуществото им.

- По отношение на развитието на детската градина, училището или центъра за подкрепа за личностно развитие, в които има училищните настоятелства. При посочения вариант настоятелствата ще осъществяват дейността си на основата на непрецизирана правна уредба.
- Отрицателен ефект ще има и по отношение на Министерството на образованието и науката и регионалните управления на образованието, за които няма да има осигурени нормативни условия за осъществяване на ефективен контрол по отношение на дейността на настоятелствата.

При Вариант 1 – предприемане на регулаторна намеса, не се предвиждат отрицателни въздействия по отношение на заинтересованите страни.

При Вариант 2 - предприемане на нерегулаторни мерки са налице рисковете, свързани с нелоялни практики, което ще има отрицателни последици по отношение на всички заинтересовани страни.

6. Положителни въздействия

Опишете качествено (при възможност - и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални, екологични и други ползи за идентифицираните заинтересовани страни за всеки един от вариантите в резултат на предприемане на действията. Посочете как очакваните ползи кореспондират с формулираните цели.

Идентифицирани са следните потенциални позитивни въздействия на Законопроекта върху заинтересованите страни спрямо различните варианти на действие:

- I. Във връзка с увеличаване на обхвата на децата в предучилищното образование и улесняване достъпа до предучилищно образование:**

При Вариант 0 - не се предприемат никакви действия. В резултат на проучванията и анализите в процеса на изготвяне на настоящата частична предварителна оценка на въздействието не са идентифицирани очаквани негативни ефекти в икономически и социален план при непредприемане на регулаторна намеса.

При Вариант 1 – предприемане на регулаторна намеса. При прилагането на посочения вариант – приемане на Законопроекта ще има положителни последици за децата на 4-годишна възраст, чийто достъп до качествено образование ще улеснен. Най-важните

положителни ефекти ще бъдат по отношение на създаването на по-благоприятни условия за тяхното отглеждане чрез качествена грижа (безопасна среда, контролирани хигиенни условия, здравословно хранене), за ранната им социализация, за създаване на познавателни и социално-емоционални умения, включително овладяване на българския език и общуване в среда, различна от семейната. Пред семействата от уязвими групи ще бъдат премахнати пречките от социално-икономически характер за осигуряване посещението на децата им в детска градина. Родителите, които имат желание да се реализират на пазара на труда и да повишават благосъстоянието на семействата си, ще имат възможност за това поради наличие на места в детските градини за техните деца.

Институциите в предучилищното и училищното образование, общините, регионалните управления и Министерството на образованието и науката ще осъществяват по-ефективно политиките в областта на обхващането и успешното включване на децата в предучилищното образование.

Устойчивото и последователно прилагане на посочените политики ще има трайни положителни последици във връзка с постигане на стигане на стратегическите цели за предучилищното и училищното образование, както и в по-широк план за прекъсването кръга на бедността и на неграмотността и относно повишаването благосъстоянието на българите.

При Вариант 2 - предприемане на нерегулаторни мерки не са идентифицирани очаквани негативни ефекти в икономически и социален план при непредприемане на регулаторна намеса.

II. Във връзка с имуществото на институциите от системата на предучилищното и училищното образование и дейността на училищните настоятелства

При Вариант 0 – непредприемане на регулаторна намеса се очакват положителни въздействия върху заинтересованите страни.

При Вариант 1 – предприемане на регулаторна намеса са идентифицирани положителни въздействия върху развитието на детската градина, училището или центъра за подкрепа за личностно развитие, в които има училищните настоятелства. При посочения вариант настоятелствата ще осъществяват дейността си на основата на прецизирана правна уредба с ясни разпоредби. Положителен ефект ще има и по отношение на Министерството на образованието и науката и регионалните управления на образованието, които ще осъществяват ефективен контрол по отношение на дейността на настоятелствата при

осигурени за това нормативни условия.

При Вариант 2 - предприемане на нерегулаторни мерки се очакват положителни въздействия върху заинтересованите страни.

7. Потенциални рискове

Посочете възможните рискове от приемането на нормативната промяна, включително възникване на съдебни спорове.

Не са идентифицирани рискове от приемане на Законопроекта, включително възникване на съдебни спорове.

8.1. Административната тежест за физическите и юридическите лица:

Ще се повиши

Ще се намали

Няма ефект

Законопроектът няма да има ефект върху административната тежест за физическите и юридическите лица.

8.2. Създават ли се нови регулаторни режими? Засягат ли се съществуващи режими и услуги?

Не се създават нови регулаторни режими и не засягат съществуващи режими и услуги.

9. Създават ли се нови регистри?

Със Законопроекта не се създават нови регистри.

10. Как въздейства актът върху микро-, малките и средните предприятия (МСП)?

Законопроектът няма ефект върху малките и средни предприятия.

11. Проектът на нормативен акт изисква ли цялостна оценка на въздействието?

Да

0 Не

Проектът на Законопроекта не изисква цялостна оценка на въздействието.

12. Обществени консултации

Обобщете най-важните въпроси за консултации в случай на извършване на цялостна оценка на въздействието или за обществените консултации по чл. 26 от Закона за нормативните актове. Посочете индикативен график за тяхното провеждане и видовете консултациялни процедури.

Обществените консултации се провеждат в съответствие с чл. 26 от Закона за нормативните актове.

В допълнение следва да се отбележи, че предвид значимостта на промените, предлагани в Законопроекта, в процеса на неговото изготвяне са осъществени задълбочени консултации с широк кръг заинтересовани страни, включително компетентните институции, неправителствени организации с утвърдени практики в предучилищното образование, учители, директори, други педагогически специалисти, практикуващи в институциите в предучилищното и училищното образование и други.

13. Приемането на нормативния акт произтича ли от правото на Европейския съюз?

Моля посочете изискванията на правото на Европейския съюз, включително информацията по т. 8.1 и 8.2, дали е извършена оценка на въздействието на ниво Европейски съюз, и я приложете (или посочете връзка към източник).

Приемането на Законопроекта не произтича от правото на Европейския съюз.

14. Име, длъжност, дата и подпис на директора на дирекцията, отговорна за изработването на нормативния акт:

Име и длъжност: Евгения Костадинова, директор на дирекция „Съдържание на предучилищното и училищното образование“

Дата:

Подпис:

